

Piątek, 10 lipca 2020 r.

P9_TA(2020)0190

Sprawozdanie roczne z działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego za rok 2019

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie sprawozdania rocznego z działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego za rok 2019 (2019/2126(INI))

(2021/C 371/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 i 309 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Protokół (nr 5) w sprawie statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI),
- uwzględniając operacyjny plan działań grupy EBI na rok 2019, opublikowany na stronie internetowej EBI,
- uwzględniając sprawozdanie z działalności EBI za 2018 r., zatytułowane „Uwolniony potencjał”,
- uwzględniając sprawozdanie finansowe i sprawozdanie statystyczne EBI za 2018 r.,
- uwzględniając sprawozdanie EBI zatytułowane „Operacje EBI w Unii Europejskiej – Sprawozdanie roczne za 2018 r.”, opublikowane w 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdanie EBI zatytułowane „Operacje EBI poza Unią Europejską – Finansowanie o zasięgu globalnym – Sprawozdanie roczne za 2018 r.”, opublikowane w 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdanie EBI zatytułowane „Sprawozdanie za rok 2018 – Europejskie Centrum Doradztwa Inwestycyjnego”, opublikowane w 2019 r.,
- uwzględniając nową strategię w dziedzinie klimatu i nową politykę udzielania pożyczek w sektorze energii, przyjętą przez EBI w listopadzie 2019 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2396 z dnia 13 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) 2015/1017 w odniesieniu do przedłużenia okresu obowiązywania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych oraz wprowadzenia usprawnień technicznych dla tego Funduszu oraz Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego ⁽¹⁾,
- uwzględniając zalecenie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie 146/2017/DR dotyczącej rozpatrzenia przez Europejski Bank Inwestycyjny skargi dotyczącej naruszeń wymogów dotyczących ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa w finansowanym przez niego projekcie,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 stycznia 2020 r. pt. „Plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy – Plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu” (COM(2020)0021),
- uwzględniając wniosek Komisji z 14 stycznia 2020 r. dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (COM(2020)0022),
- uwzględniając komunikat Komisji z 8 marca 2018 r. zatytułowany „Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego” (COM(2018)0097),
- uwzględniając inicjatywę EBI na rzecz odporności gospodarczej,
- uwzględniając zgodę EBI na ratyfikowanie przez UE porozumienia paryskiego, wydaną 7 października 2016 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 34.

Piątek, 10 lipca 2020 r.

- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
 - uwzględniając przemówienie inauguracyjne Ursuli von der Leyen, kandydatki na przewodniczącą Komisji Europejskiej, ogłoszone 16 lipca 2019 r. podczas sesji plenarnej Parlamentu w Strasburgu,
 - uwzględniając przemówienie Ursuli von der Leyen, przewodniczącej Komisji Europejskiej, ogłoszone 11 grudnia 2019 r. podczas sesji plenarnej Parlamentu w Brukseli,
 - uwzględniając art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Gospodarczą i Monetarną,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A9-0081/2020),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 309 TFUE i orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej EBI ma przyczynić się do osiągnięcia celów Unii, a zgodnie z art. 18 statutu EBI musi on wykorzystywać swoje fundusze jak najbardziej racjonalnie, w interesie Unii; mając na uwadze, że obejmuje to przestrzeganie paryskiego porozumienia w sprawie klimatu oraz obowiązki Unii w zakresie ochrony środowiska określone w art. 11 i 191 TFUE;
- B. mając na uwadze, że główne agencje ratingowe przyznały obligacjom EBI ocenę AAA, między innymi dlatego, że EBI należy do państw członkowskich i ostrożnie zarządza ryzykiem;
- C. mając na uwadze, że w 2018 r. EBI utrzymał rentowność i osiągnął nadwyżkę netto w wysokości 2,3 mld EUR; mając na uwadze, że grupa EBI powinna utrzymać wysoki poziom zdolności kredytowej oraz solidny portfel aktywów dobrej jakości;
- D. mając na uwadze, że EBI – jako największy na świecie wielostronny kredytodawca i darczyńca oraz jako bank będący wspólną własnością państw członkowskich UE – jest naturalnym partnerem UE we wdrażaniu instrumentów finansowych w ścisłej współpracy z krajowymi i wielostronnymi instytucjami finansowymi;
- E. mając na uwadze, że na mocy traktatów grupa EBI ma obowiązek przyczynić się do integracji UE, spójności gospodarczej i społecznej oraz rozwoju regionalnego za sprawą różnych instrumentów inwestycyjnych, takich jak pożyczki, akcje, gwarancje, programy finansowania zgodnie z systemem podziału ryzyka oraz usługi doradcze;
- F. mając na uwadze, że Komisja szacuje na 1 115 mld EUR roczne inwestycje konieczne do osiągnięcia celów UE na 2030 r.⁽²⁾; mając na uwadze, że opracowany przez Komisję plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy ma na celu odblokowanie w kolejnym dziesięcioleciu inwestycji o wartości 1 bln EUR;
- G. mając na uwadze, że zrównoważone inwestycje mają zwykle wyższe stopy zwrotu niż inwestycje standardowe, w związku z czym ich wielkość jest zazwyczaj mniejsza, a związane z nimi ryzyko – zazwyczaj wyższe; mając na uwadze, że trzeba zwiększyć płynność rynków zrównoważonych produktów finansowych, co można osiągnąć tylko przez zwiększenie liczby produktów na rynku; mając na uwadze, że nie można oczekiwać, iż sam sektor prywatny osiągnie masę krytyczną, a sektor publiczny musi być bardziej obecny na rynkach zrównoważonych aktywów finansowych i zwiększyć swój udział w rynku, przyczyniając się do zmniejszenia ryzyka, obniżenia stóp zwrotu, zwiększenia udziału w rynku i większej płynności tych aktywów;
- H. mając na uwadze, że EBI odgrywa ważną rolę w unijnej strategii podejmowania wyzwań klimatycznych i środowiskowych, co jest zadaniem definiującym obecne pokolenie, jak podkreśliła Komisja, a osiągnięcie obecnych celów klimatyczno-energetycznych na 2030 r. wymaga dodatkowych inwestycji w wysokości 260 mld EUR rocznie;
- I. mając na uwadze, że należy stale skupiać się na opracowywaniu najlepszych praktyk w polityce grupy EBI dotyczącej wyników działalności oraz w dziedzinie kierowania, zarządzania i przejrzystości w grupie EBI;

⁽²⁾ Komisja Europejska, SWD(2016)0405, 6 grudnia 2016 r., tabela 22 (scenariusz EUCO30, źródło: model PRIMES).

Piątek, 10 lipca 2020 r.

Rady ogólne

1. podkreśla znaczenie działalności EBI jako banku Unii dla podniesienia obecnego poziomu inwestycji w UE, który jest niższy od średniej historycznej i nie wystarczy do zaspokojenia ambicji UE w sprawach społecznych i gospodarczych oraz w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy ani do zagwarantowania spójności regionalnej, innowacyjności i konkurencyjności na szczeblu UE oraz finansowania na szczeblu lokalnym, w tym ze środków gmin wychodzących naprzeciw potrzebom obywateli;
2. zauważa, że UE i państwa członkowskie muszą więcej inwestować w walkę ze zmianą klimatu, rewolucję cyfrową i usługi publiczne;
3. z zadowoleniem przyjmuje skoordynowaną reakcję UE na pandemię COVID-19 i ponownie podkreśla potrzebę pilnych działań w celu przekształcenia naszych gospodarek oraz złagodzenia społecznych i gospodarczych skutków kryzysu; ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje skierowany do EBI apel o wspieranie gospodarki UE za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Gwarancyjnego, zmienionego programu InvestEU, mechanizmu sprawiedliwej transformacji i instrumentu wsparcia wypłacalności; podkreśla, że jego rola w tym zakresie jest szczególnie ważna dla MŚP i sektorów najbardziej dotkniętych skutkami kryzysu; jednocześnie wzywa EBI, by wywiązał się z zobowiązania do dostosowania wszystkich jego działań do unijnego celu osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.; odnotowuje stanowisko EBI z dnia 15 czerwca 2020 r. w sprawie jego planu działania dotyczącego banku klimatycznego oraz ponawia apel o ambitne środki i jasne cele, w szczególności w odniesieniu do uzależnienia wsparcia od środków wycofywania zgodnie z celami UE w zakresie obniżenia emisji do 2050 r.;
4. odnotowuje pogarszający się klimat gospodarczy na świecie, w tym spowolnienie wzrostu realnego PKB i globalne wyzwania zwiększające niepewność; odnotowuje niskie poziomy inwestycji w UE w ostatnim dziesięcioleciu; wzywa do zwiększenia inwestycji publicznych i prywatnych w UE na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym;
5. odnotowuje sprawozdanie EBI na temat inwestycji w latach 2019–2020, w którym podkreślono, że stoi UE przed wyzwaniami dotyczącymi konkurencyjności, do których należą rosnące nierówności i niewystarczający poziom inwestycji, zwłaszcza w działalność badawczo-rozwojową dotyczącą klimatu oraz w cyfryzację, co zagraża przyszłości gospodarczej Europy; wzywa EBI do dołożenia wszelkich starań, by w jego działalności zaradzić tym problemom;
6. zauważa, że w 2018 r. EBI zainwestował 64 mld EUR w 854 projektów; zauważa, że EBI przestrzega zasady ostrożności, jako że w swoim portfelu ma tylko 0,3 % pożyczek zagrożonych;
7. ponownie podkreśla potrzebę lepszego wyważenia geograficznego rozkładu finansowania EBI; wzywa EBI do usunięcia niedociągnięć systemowych, które uniemożliwiają niektórym regionom lub państwom pełne korzystanie z jego działalności finansowej, w tym do dalszych starań o rozszerzenie działalności pożyczkowej przez zapewnianie pomocy technicznej i wsparcia doradczego, zwłaszcza w regionach o niskiej zdolności inwestycyjnej, a także przez doradztwo w opracowywaniu projektów, by wspierać wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu oraz konwergencji i spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, z uwzględnieniem popytowego charakteru finansowania EBI;
8. apeluje do EBI, by odegrał kluczową rolę w rozwoju zrównoważonego finansowania w Europie i poza nią oraz by jego działalność pożyczkowa służyła priorytetowemu traktowaniu 17 celów zrównoważonego rozwoju zapisanych w Agendzie ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przez dalsze odblokowywanie inwestycji w projekty społeczne, ekologiczne i zrównoważone;
9. apeluje o odpowiednie wsparcie w doskonaleniu trybu udzielania władzom lokalnym i regionalnym pomocy technicznej oraz pomocy w postaci specjalistycznej wiedzy finansowej i budowania zdolności, przed zatwierdzeniem projektu, by zwiększyć dostępność pożyczek i objąć działaniami wszystkie państwa członkowskie; w związku z tym wzywa również do zwiększenia wsparcia na usługi doradcze, np. na Centrum Doradztwa InvestEU, inicjatywy JASPERS i ELENA czy platformę doradczą fi-compass; wzywa do zacieśnienia współpracy z krajowymi bankami i instytucjami prorozwojowymi;
10. z zadowoleniem przyjmuje podejmowane na czas przez EBI starania o wsparcie projektów, które finansuje w fazie realizacji (przez udostępnianie ekspertów i instrumentów wsparcia oraz sporządzanie analiz przygotowawczych); wzywa EBI i Komisję do wspólnego opracowania propozycji dotyczących bardziej systematycznego angażowania zespołów EBI w realizację projektów w państwach, które o to wnioskuje, zwłaszcza w dziedzinach wymagających zaawansowanej wiedzy specjalistycznej lub w dziedzinach o strategicznym znaczeniu dla Unii, takich jak przeciwdziałanie zmianie klimatu;
11. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie EBI służące celom dotyczącym spójności i zauważa, że wsparcie to tylko w latach 2009–2018 wyniosło ponad 200 mld EUR;

Piątek, 10 lipca 2020 r.

12. apeluje do EBI, by położył nacisk na konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, których dotyczą jego projekty, w szczególności ze społecznościami lokalnymi, społeczeństwem obywatelskim i ogółem społeczeństwa;
13. uważa, że innowacje i umiejętności to podstawowe elementy zapewniające zrównoważony wzrost i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy oraz przynoszące długoterminową konkurencyjność; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2018 r. EBI wsparł innowacje i umiejętności kwotą 13,5 mld EUR; oczekuje, że EBI będzie nadal wspierał innowacje i umiejętności;
14. uważa, że aby utrzymać konkurencyjność, Europa musi przyspieszyć wdrażanie technologii cyfrowych oraz inwestycji w infrastrukturę i umiejętności cyfrowe; apeluje do EBI, by włączył się w transformację technologiczną przez zwiększone wsparcie dla cyfryzacji;
15. uważa, że 10 norm zapisanych w podręczniku społecznym i środowiskowym EBI ma pierwszoplanowe znaczenie oraz że spełnienie tych norm to warunek udziału w operacjach kredytowych EBI, w tym w dziedzinach zapobiegania zanieczyszczeniom i ich ograniczania, różnorodności biologicznej i ekosystemów, norm klimatycznych, dziedzictwa kulturowego, przymusowego przesiedlenia, praw i interesów grup szczególnie narażonych, praw pracowniczych, bhp i zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i ochrony, a także udziału zainteresowanych stron;
16. wzywa Komisję, by zwróciła szczególną uwagę na zapewnienie, że unijne zasady fiskalne będą wspierać przyszłe działania służące zwiększeniu poziomu inwestycji publicznych w UE, co pozwoli EBI na wykorzystanie dźwigni finansowej tych inwestycji;
17. uważa, że kryteria oceny projektów społecznych powinny uwzględniać zasady Europejskiego filaru praw socjalnych; podkreśla w związku z tym znaczenie ocen ex ante i ex post dotyczących zrównoważoności, konkurencyjności oraz gospodarczych, społecznych i środowiskowych skutków projektów;
18. z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe działania EBI; apeluje do EBI, by usprawnił swoją sprawozdawczość i ocenę faktycznie osiągniętych wyników oraz analizę faktycznego wpływu jego inwestycji na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko;
19. apeluje do EBI, by podjął działania zgodne z konkluzjami zawartymi w sprawozdaniu specjalnym Trybunału Obrachunkowego nr 03/2019, w którym oceniano, czy EFIS skutecznie przyciągał środki finansowe na wsparcie dodatkowych inwestycji w całej UE; zauważa, że w sprawozdaniu stwierdzono, iż niektóre operacje EFIS po prostu zastąpiły operacje EBI, a część środków przeznaczono na projekty, które mogły skorzystać z innych źródeł finansowania publicznego lub prywatnego, w związku z czym w niektórych przypadkach wyolbrzymiono wielkość dodatkowych inwestycji, które miało umożliwić wsparcie EFIS;
20. podkreśla, że kluczowy cel ilościowy EFIS, polegający na przyciągnięciu dodatkowych inwestycji prywatnych i publicznych w wysokości 500 mld EUR, nie powinien być głównym wyznacznikiem sukcesu EFIS oraz że w przyszłych strategiach inwestycyjnych co najmniej równie ważne powinny być mierzalne cele dotyczące zrównoważonego rozwoju, dodatkowości, zasięgu geograficznego i skutków społecznych;
21. wzywa EBI do zwiększenia udziału środków EFIS i InvestEU przeznaczanych na projekty, które w istotny sposób przyczyniają się do osiągnięcia celów UE dotyczących zrównoważonego rozwoju i spraw społecznych, zgodnie ze stosownymi przepisami UE; wzywa Komisję do zapewnienia pełnej zgodności metod służących InvestEU do oceny zrównoważoności projektów z celami UE w dziedzinie zrównoważonego rozwoju oraz do zapewnienia ujęcia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych w kryteriach oceny projektów społecznych; podkreśla w związku z tym znaczenie ocen ex ante i ex post dotyczących zrównoważoności, konkurencyjności oraz gospodarczych, społecznych i środowiskowych skutków projektów;
22. uważa, że konieczna jest dalsza zewnętrzna ocena dodatkowości polityki kredytowej EBI oraz że wyniki tej oceny powinny być udostępniane opinii publicznej;
23. jest zdania, że po opublikowaniu wyników oceny zewnętrznej należy rozważyć, czy istnieje potrzeba ogólnego zwiększenia kapitału EBI, aby umożliwić bardziej długoterminowe pożyczki i innowacyjne instrumenty finansowania projektów o znacznym potencjale pod względem zrównoważoności, korzyści społecznych i innowacyjności, w tym projektów tworzących zrównoważony wzrost i zmniejszających nierówności;
24. wzywa EBI do zapewnienia ścisłej koordynacji, spójności i zgodności między poszczególnymi dziedzinami polityki UE, instrumentami finansowania i inwestycjami, by uniknąć powielania działań i zwiększyć efekt synergiczny finansowania;

Piątek, 10 lipca 2020 r.

EBI bardziej skupiony na klimacie i sprawiedliwej transformacji

25. z zadowoleniem przyjmuje decyzje podjęte 14 listopada 2019 r. przez zarząd EBI, by dostosować politykę EBI do scenariusza przewidującego wzrost temperatury na świecie o maksimum 1,5 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej;

26. przyznaje, że zrealizowanie wyżej wymienionych ambicji oraz ambicji zapisanych w Zielonym Ładzie może wymagać od EBI podejmowania większego ryzyka, zwłaszcza w sektorach i regionach mniej atrakcyjnych dla inwestorów, pod warunkiem że takie pożyczki będą spełniać kryteria kwalifikowalności stosowane przez EBI, a EBI utrzyma ocenę ratingową AAA;

27. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EBI jest największym na świecie emitentem obligacji ekologicznych oraz że był on pionierem w pomyślnym emitowaniu obligacji ekologicznych, które w ciągu 11 lat pozwoliły zebrać ponad 23 mld EUR, oraz zauważa, że wartość światowego rynku obligacji ekologicznych wynosi obecnie ponad 400 mld EUR; zauważa, że dużym wyzwaniem było ustalenie wspólnych standardów, aby uniknąć nieuczciwego zielonego PR-u; z zadowoleniem przyjmuje nowe, „odpowiedzialne środowiskowo” obligacje EBI, wprowadzone w 2018 r. i mające wspierać inwestycje powiązane z określonymi przez ONZ celami zrównoważonego rozwoju; podkreśla znaczenie ustanowienia wspólnych standardów dotyczących tych nowych obligacji, by zapewnić przejrzystość, weryfikowalność i wymierność projektów; wzywa EBI do kontynuowania i rozszerzenia emisji obligacji ekologicznych, mających ułatwić realizację Europejskiego Zielonego Ładu i kupowanych przez Europejski Bank Centralny, a także do pomocy w rozwijaniu rynku obligacji ekologicznych z wykorzystaniem prac podjętych na podstawie Planu działania UE w zakresie finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego, w tym unijnej systematyki zrównoważonego finansowania;

28. wzywa do pełnego włączenia Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI) we wszystkie działania EBI w dziedzinie klimatu; wzywa EFI, by nadał większy priorytet zapotrzebowaniu na innowacje służące przejściu do Europy neutralnej dla klimatu; wzywa EFI do zapewnienia we wszystkich jego inwestycjach aktywnej współpracy z przedsiębiorstwami, w które inwestuje, by poprawić ujawniane przez nie informacje klimatyczne, zmniejszyć ich emisje oraz ukierunkować inwestycje na opłacalne alternatywy (np. efektywność energetyczna lub uodpornianie na zmiany klimatu);

29. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2018 r. EBI udzielił 29 % pożyczek na działania w dziedzinie klimatu;

30. apeluje do EBC, by w prowadzonym obecnie przeglądzie strategicznym przeanalizował narzędzia, które umożliwią wsparcie EBI i koordynację z nim, zwłaszcza jeśli chodzi o przypisaną mu rolę banku klimatycznego UE, szczególnie w finansowaniu transformacji ekologicznej i zrównoważonego charakteru gospodarki;

31. przypomina, że strategię klimatyczną EBI przyjęto w 2015 r. wraz z listą kwalifikujących się sektorów i kryteriami kwalifikowalności w odniesieniu do klimatu, a także z planem realizacji strategii klimatycznej; zwraca się o przeprowadzenie w 2020 r. przeglądu strategii w celu dostosowania jej do porozumienia paryskiego, w tym o konkretny plan działania służący osiągnięciu do 2025 r. celu szczegółowości na poziomie 50 %⁽³⁾, i zagwarantowanie neutralności klimatycznej pozostałych pożyczek po otwartym i przejrzystym procesie konsultacji publicznych; wzywa EBI do szczegółowego poinformowania zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa po przyjęciu tych dokumentów; przypomina EBI, że inwestycje ekologiczne muszą być rentowne i sprzyjać spójności między państwami członkowskimi;

32. wzywa do zaostrzenia kryteriów kwalifikowalności działań w dziedzinie klimatu, by uniknąć ryzyka, że inwestycje nie doprowadzą do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, przez zapewnienie spójności z odpowiednim prawodawstwem UE i dostosowanie działań EBI do nowej systematyki; uważa, że podstawą wszystkich działań EBI powinna być ogólna zasada „nie szkodzić” i że zasadę tę należy zapisać w deklaracji EBI w sprawie norm środowiskowych i społecznych, którą w 2020 r. trzeba poddać przeglądowi i dostosować do celu, jakim jest wzrost temperatury na świecie o maksimum 1,5 °C;

33. z zadowoleniem przyjmuje zmienioną metodykę EBI dotyczącą oceny śladu węglowego i wzywa do jej pełnego stosowania, ze szczególnym uwzględnieniem emisji związanych z popytem marginalnym i emisji pośrednich („typu 3”); wzywa do pełnej oceny projektów zamiast prostej analizy ekonomicznej cyklu życia emisji; apeluje o rygorystyczną rachunkowość dotyczącą klimatu, zwłaszcza w gospodarczej i finansowej ocenie projektów służącej monitorowaniu zasobów przydzielonych na cele związane z klimatem i rzeczywistych wydatków; w związku z tym wzywa do uaktualnienia szacunków wskaźników wykorzystania;

(3) „Szczegółowość: Tam, gdzie jest to możliwe i istotne, bank będzie dążyć do odnotowywania wyłącznie tych elementów większych projektów lub programów ogólnych, które dotyczą działań w dziedzinie klimatu. Podejście takie pozwala na większą szczegółowość i jest zgodne z ujednoliconą metodologią wielostronnego banku rozwoju”. (EBI: „Udzielanie pożyczek na działania w dziedzinie klimatu – Wykaz kwalifikowalnych sektorów i kryteriów kwalifikowalności”, 20 grudnia 2017 r.).

Piątek, 10 lipca 2020 r.

34. jest zdania, że EBI powinien zobowiązać swoich pośredników do ujawniania ich ekspozycji na paliwa kopalne oraz stopniowo wprowadzać restrykcje wobec pośredników o wysokiej ekspozycji tego rodzaju; oczekuje, że do końca 2025 r. wszyscy pośrednicy opracują plan dekarbonizacji, gdyż jest to niezbędne do ich dalszego finansowania; podkreśla, że wprowadzenie takich nowych wymogów nie powinno odbywać się ze szkodą dla dostępu MŚP do finansowania;

35. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EBI w rzeczywistości już w 2013 r. zaprzestał wsparcia dla sektora węglowego, gdy przyjął kolejną wersję polityki udzielania pożyczek w energetyce; jest zdania, że zgodnie z najlepszymi praktykami w sektorze bankowości komercyjnej^(*) w finansowaniu EBI należy wprowadzić oparty na danych naukowych plan transformacji z jasno określonymi celami i harmonogramem realizacji zobowiązań, służący dostosowaniu się do porozumienia paryskiego, by stopniowo zaprzestać wspierania działalności powodującej znaczne emisje gazów cieplarnianych; wzywa EBI, by doradzał przedsiębiorstwom w dziedzinie dekarbonizacji;

36. apeluje do EBI, by włączył do dokumentacji finansowej klauzule wymagające od beneficjenta pożyczek EBI zobowiązania się do pełnej realizacji wszelkich celów dotyczących dekarbonizacji, które zostaną zapisane we wniosku o pożyczkę; uważa, że takie klauzule powinny stanowić, iż wypłaty są uzależnione od zadowalających wyników w realizacji tych zobowiązań, a jeżeli środki mają być wypłacane przed realizacją celów dotyczących dekarbonizacji – aby wprowadzono wydajny system odszkodowań ex post;

37. z zadowoleniem przyjmuje nową politykę EBI dotyczącą udzielania pożyczek w energetyce, a zwłaszcza fakt, że może ona przynieść zmianę funkcjonowania instytucji finansowych, jeżeli inne banki pójdą za przykładem EBI; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że polityka ta obejmuje pośredników finansowych, priorytetowe traktowanie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych oraz pozytywne odniesienie do wspólnot energetycznych i mikro sieci, a także fakt, że może ona przynieść zwiększenie wsparcia finansowego dla lokalnych źródeł energii, by położyć kres dużej zależności Europy od zewnętrznych źródeł energii i zapewnić bezpieczeństwo dostaw energii; odnotowuje wyjątki mające zastosowanie do zatwierdzania niektórych projektów gazowych do końca 2021 r. oraz fakt, że może zostać utrzymane wsparcie dla sieci przesyłu gazów o niskiej zawartości węgla; podkreśla ryzyko inwestowania w aktywa osierocone przez udzielanie pożyczek na infrastrukturę związaną z paliwami kopalnymi; wzywa EBI, by doprecyzował, że nie rozpocznie oceny żadnego projektu związanego z paliwami kopalnymi, który nie został przedłożony przed 14 listopada 2019 r.; wzywa do regularnego przeglądu tej polityki i do stałego dostosowywania jej do europejskiej systematyki zrównoważonego finansowania, a kiedy systematyka ta zostanie już formalnie przyjęta – do stosowania jej jako punktu odniesienia dla inwestycji klimatycznych i środowiskowych, by zachować stałą zgodność ze scenariuszem ograniczenia globalnego ocieplenia do poziomu poniżej 1,5 °C oraz z rozwojem odpowiednich nowych działań zewnętrznych UE;

38. apeluje, by EBI stosował zasadę efektywności energetycznej i ustanowił cel walki z ubóstwem energetycznym we wszystkich pożyczkach w energetyce, przy uwzględnieniu wpływu efektywności energetycznej na przyszłe zapotrzebowanie i jej wkładu w bezpieczeństwo energetyczne;

39. za priorytet uważa przegląd polityki kredytowej EBI w sektorze transportu; apeluje o szybkie przyjęcie nowej polityki finansowania transportu, mającej na celu dekarbonizację transportu w UE do 2050 r.; podkreśla, że EBI powinien nadal angażować się w finansowanie innowacji i ekologicznych technologii dla lotnictwa, w tym rozwoju zrównoważonych biopaliw, elektryfikacji i technologii hybrydowych, by osiągnąć dekarbonizację lotnictwa i główny cel porozumienia paryskiego;

40. wzywa do wdrożenia nowej polityki w wysokoemisyjnych sektorach przemysłu, w których EBI prowadzi działalność, np. w sektorze produkcji cementu, w petrochemii i w sektorze stali, z naciskiem na zrównoważony charakter tych sektorów oraz na wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym i nietoksycznych cykli materiałowych, by dostosować wszystkie pożyczki sektorowe do celu osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.; przypomina, że zmianę na dużą skalę można będzie osiągnąć tylko pod warunkiem, że przemysł zostanie włączony w ten proces;

41. przypomina EBI, że ochrona różnorodności biologicznej to kluczowy element przystosowania się do zmiany klimatu, a odtwarzanie ekosystemów to jedyna sprawdzona technologia emisji ujemnych; apeluje do EBI, by w swoich instrumentach finansowych dalej opracowywał kryteria dotyczące różnorodności biologicznej mające pozwolić uniknąć negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną; wzywa również EBI, by zobowiązał się do zaprzestania finansowania projektów, które przyczyniają się do utraty i degradacji różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz do nielegalnego

^(*) Bank Crédit Agricole zobowiązał się, że nie będzie już wspierał przedsiębiorstw, które rozwijają lub planują rozwijać działalność w sektorze węgla. Stosuje politykę zerowej tolerancji do wszystkich przedsiębiorstw, które rozwijają lub planują rozwijać działalność w sektorze węgla, od wydobycia węgla, przez handel węglem i jego transport, po produkcję energii elektrycznej z węgla.

Piątek, 10 lipca 2020 r.

wylesiania, by znacznie zwiększył pulę środków finansowych na osiągnięcie celów UE w tym obszarze, zwłaszcza celu zerowego wylesiania netto oraz celu ochrony obszarów morskich i przybrzeżnych, a także by wspierał działania służące różnorodności biologicznej i dostosowaniu do zmiany klimatu, kluczowe funkcje ekosystemów, takie jak zapylanie, oraz zieloną infrastrukturę;

42. z zadowoleniem przyjmuje wytyczne dotyczące elektrowni wodnych przyjęte w 2018 r. ⁽⁵⁾ i wzywa do rozszerzenia wymogów przejrzystości na wszystkie projekty infrastrukturalne, w tym te finansowane przez pośredników finansowych;

43. zachęca EBI, by współpracował z małymi uczestnikami rynku i lokalnymi spółdzielniami w konsolidowaniu małych projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, co pozwoli im spełnić warunki finansowania przez EBI;

Rola EBI w Europejskim Zielonym Ładzie i mechanizmie sprawiedliwej transformacji

44. podkreśla, że EBI ma do odegrania kluczową rolę w osiągnięciu celów zapisanych w planie inwestycyjnym na rzecz zrównoważonej Europy, a także celów Europejskiego Zielonego Ładu i mechanizmu sprawiedliwej transformacji, a jednocześnie uznaje znaczenie zarówno inwestycji publicznych, jak i prywatnych w osiągnięciu w ciągu najbliższych siedmiu lat celów inwestycyjnych w wysokości 1 bln EUR w Europejskim Zielonym Ładzie i 100 mld EUR w mechanizmie sprawiedliwej transformacji;

45. zachęca EBI do wspierania projektów mających sprzyjać sprawiedliwej transformacji w państwach członkowskich; uważa, że ponieważ państwa członkowskie startują z różnych punktów, EBI powinien skoncentrować wsparcie na tych państwach członkowskich, które mają najdłuższą drogę do przebycia; podkreśla, że nie można nikogo zaniedbywać przy przechodzeniu do gospodarki neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla; wzywa zatem EBI do zapewnienia odpowiedniego wsparcia, w tym pomocy technicznej, dla najbardziej dotkniętych regionów, z uwzględnieniem różnic w sytuacji gospodarczej i poziomie zdolności państw członkowskich; podkreśla w szczególności, że należy aktywnie wspierać obszary, na których miejsca pracy są obecnie uzależnione od branż o wysokim poziomie emisji, przez inwestowanie w szkolenia i alternatywne możliwości gospodarcze, by skutecznie przyciągnąć niezbędne zasoby prywatne i publiczne oraz wspierać przejście na bardziej ekologiczną gospodarkę;

46. podkreśla potrzebę podejścia antycypacyjnego i partycypacyjnego, by zapewnić, że wszystkie grupy społeczne skorzystają na transformacji; wzywa do wspierania regionów (z górnictwem węgla i branżami wysokoemisyjnymi) i społeczności, a także pracowników sektorów najbardziej odczuwających skutki dekarbonizacji, a jednocześnie do stymulowania rozwoju nowych wspólnych projektów i technologii dla tych społeczności i regionów oraz wspólnie z nimi;

47. uważa, że aby EBI stał się bankiem klimatycznym UE i odegrał rolę w sprawiedliwej transformacji, musi rozwijać mechanizmy umożliwiające lepsze uwzględnianie w jego strategii inwestycyjnej wkładu różnych zainteresowanych stron, takich jak władze lokalne i regionalne, związki zawodowe, organizacje pozarządowe i właścivi eksperci;

48. apeluje do EBI, by przedstawił sprawiedliwy, spójny i sprzyjający włączeniu społecznemu plan i zobowiązał się do jego realizacji, w porozumieniu z państwami członkowskimi i regionami oraz zgodnie z ich uwarunkowaniami społecznymi i geograficznymi, w celu przyciągnięcia niezbędnych zasobów prywatnych i publicznych oraz wspierania przejścia na bardziej ekologiczną gospodarkę; podkreśla w związku z tym, że należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę obywateli i pracowników, których transformacja ta dotknie w największym stopniu, m.in. przez zapewnienie dostępu do programów przekwalifikowania oraz wspieranie inwestycji w nowe sektory gospodarki, które stworzą nowe miejsca pracy wysokiej jakości;

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) oraz spółki o średniej kapitalizacji

49. z zadowoleniem przyjmuje gotowość grupy EBI do zwiększenia konkurencyjności UE oraz pobudzania wzrostu i tworzenia miejsc pracy przez wsparcie m.in. w dziedzinie innowacyjności, MŚP, infrastruktury, spójności społecznej oraz klimatu i środowiska;

50. podkreśla, że niezależnie od aktywnego zaangażowania w działania na rzecz osiągnięcia celów neutralności klimatycznej, EBI powinien nadal koncentrować się na wspieraniu projektów, które zapewniają regeneracyjny wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy;

⁽⁵⁾ EBI, „Environmental, Climate and Social Guidelines on Hydropower Development”, październik 2019 r.

Piątek, 10 lipca 2020 r.

51. z zadowoleniem przyjmuje silne wsparcie finansowe EBI dla MŚP, dzięki któremu 374 000 przedsiębiorstw zatrudniających 5 mln osób skorzystało w 2018 r. z inwestycji o łącznej wartości 23,27 mld EUR; odnotowuje zapisane w sprawozdaniu inwestycyjnym EBI za rok 2019/2020 wyniki finansowania MŚP oraz spółek o średniej kapitalizacji; uważa, że wspieranie MŚP i spółek o średniej kapitalizacji musi być nadal jednym z podstawowych celów EBI, oraz wzywa do zintensyfikowania wysiłków i położenia większego nacisku na finansowanie MŚP w celu zmniejszenia deficytu finansowania tych przedsiębiorstw; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym segment MŚP w funduszu InvestEU; podkreśla potrzebę skupienia się na finansowaniu długoterminowym, zwłaszcza przez wspieranie projektów, które w przeciwnym razie nie zostałyby sfinansowane, w szczególności projektów innowacyjnych przedsiębiorstw typu start-up oraz MŚP; podkreśla jednak, że działalność finansowa EBI nie może zastąpić zrównoważonej polityki budżetowej w państwach członkowskich;

52. zauważa, że MŚP są dwa razy bardziej narażone na trudności w dostępie do finansowania zewnętrznego niż duże firmy oraz że udział firm napotyających takie trudności w różnych państwach UE wynosi od 1 % do 13 %;

53. zauważa, że dla wszystkich firm w całej UE finansowanie zewnętrzne stanowi zaledwie nieco ponad jedną trzecią finansowania inwestycyjnego;

54. uważa, że ze względu na swoją strategiczną rolę MŚP EBI powinien nadal udzielać im wsparcia finansowego oraz zwiększać swoje zdolności administracyjne i doradcze, by udzielać MŚP informacji i wsparcia technicznego, który pomoże im uzyskać dostęp do finansowania, z uwzględnieniem mniej rozwiniętych regionów;

55. podkreśla, że aby zrealizować te ambicje, EBI może stanąć wobec konieczności podejmowania większego ryzyka, a nie tylko zwiększyć fundusze własne i zdobyć wiedzę fachową o innowacyjnych instrumentach finansowych; apeluje do udziałowców EBI o wystarczające zasoby dla EBI, by mógł on wykorzystywać innowacyjne instrumenty do finansowania przedsięwzięć o dużym potencjale zrównoważonych i innowacyjnych korzyści społecznych; apeluje w związku z tym o dokapitalizowanie EBI po opublikowaniu wyników oceny zewnętrznej, by umożliwić mu udzielanie większej liczby pożyczek długoterminowych i korzystanie z innowacyjnych instrumentów do finansowania projektów o znacznym potencjale zrównoważoności oraz korzyści w sferze spraw społecznych i innowacyjności, w tym projektów prowadzących do powstawania trwałych miejsc pracy i zmniejszania nierówności, a także dostarczających kapitału wzrostu, by umożliwić MŚP rozszerzenie działalności; podkreśla znaczenie czynnika dodatkowości, który EBI musi zapewniać inwestycjom w całej UE, a także znaczenie współpracy z wieloma partnerami; zwraca ponadto uwagę, że wartość dodana finansowania przez EBI obejmuje również świadczenie usług doradztwa technicznego i budowaniu zdolności, by ułatwić osiągnięcie w projektach gotowości do inwestowania i zagwarantować jak najlepszą równowagę geograficzną;

56. sugeruje, by EBI w dalszym ciągu ekologiczował swój portfel MŚP, na przykład przeznaczając więcej środków na bardziej ekologiczne projekty oraz pomagając bankom pośredniczącym tworzyć produkty zachęcające do efektywności energetycznej lub energii ze źródeł odnawialnych; sugeruje ponadto, by EBI wspierał cyfryzację MŚP z myślą o zmniejszeniu przepaści cyfrowej;

57. w tym kontekście kwestionuje atrakcyjność inwestycyjną EBI dla małych przedsiębiorstw i zadaje pytanie, czy EBI nie ograniczają nadmiernie jego własne zasady dotyczące finansowania projektów o znacznym stopniu ryzyka;

Udzielanie pożyczek poza UE

58. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EBI prowadzi działalność w ponad 130 krajach poza UE, udzielając pożyczek na projekty wspierające unijną politykę współpracy zewnętrznej i rozwoju;

59. zauważa, że w 2018 r. EBI podpisał umowy finansowe na 101 nowych projektów poza UE, w których łączna kwota zatwierdzonych środków finansowych wynosi 9,05 mld EUR i które mają umożliwić inwestycje o łącznej wartości 41 mld EUR, a przy tym rekordowy poziom osiągnęły pożyczki dotyczące klimatu oraz infrastruktury społecznej i gospodarczej;

60. wzywa EBI jako największego wielostronnego kredytodawcę na świecie, by na przyszłość utrzymał pierwszoplanową rolę w finansowaniu unijnym oraz by sprzyjał zrównoważonemu finansowaniu poza Europą, zachowując kluczową rolę w tworzeniu unijnych mechanizmów finansowych skierowanych do państw trzecich;

61. zauważa, że około 10 % pożyczek EBI przeznaczona jest dla państw trzecich, większość wsparcia przyznaje się krajom o wyższym średnim dochodzie, a tylko nieliczne operacje są finansowane przez EBI w krajach najsłabiej rozwiniętych;

Piątek, 10 lipca 2020 r.

62. odnotowuje ocenę Komisji dotyczącą gwarancji UE dla EBI na pokrycie ewentualnych strat poniesionych w działalności finansowej wspierającej projekty inwestycyjne poza Unią; uważa, że EBI powinien zwiększyć spójność i dostosowanie pożyczek udzielanych poza UE do celów polityki zagranicznej i rozwojowej UE oraz do interwencji państw członkowskich, by jak najlepiej wspierać cele polityki UE;
63. zachęca EBI do podnoszącej swoją wiedzę fachową dotyczącą projektów rozwojowych, zwłaszcza projektów obejmujących bezpośrednio pożyczki dla sektora prywatnego;
64. zachęca EBI do zacieśniania współpracy na miejscu, w tym przed realizacją projektów i w jej trakcie, oraz do lepszej współpracy z delegaturami UE;
65. uważa, że EBI powinien poprawić monitorowanie projektów oraz sprawozdawczość i ocenę faktycznie osiągniętych wyników, a także analizę faktycznych skutków gospodarczych, społecznych i środowiskowych; sugeruje w związku z tym zwiększenie liczby pracowników miejscowych w państwach partnerskich;
66. zauważa, że wysokość finansowania przyznanego w latach 2014–2018 na cele klimatyczne przekracza cel zapisany w upoważnieniu do udzielania pożyczek państwom trzecim, wynoszący 25 %;
67. zwraca się do EBI o pełne wykorzystywanie klauzul umownych umożliwiających mu zawieszenie wypłat w razie niezgodności projektów z normami środowiskowymi, społecznymi, dotyczącymi praw człowieka, podatkowymi i dotyczącymi przejrzystości;
68. zauważa, że w około 40 % operacji wykonanych na podstawie upoważnienia do udzielania pożyczek państwom trzecim uczestniczyli pośrednicy finansowi, i zwraca się do EBI o pełniejsze i bardziej systematyczne informacje o redystrybucji pożyczek przez pośredników finansowych; wzywa EBI do dalszego kontrolowania pożyczek udzielanych przez pośredników finansowych innych niż pośrednicy lokalni; w odniesieniu do krajowych banków i instytucji prorozwojowych podkreśla, że z jednej strony należy ponownie przemyśleć warunki współpracy z EBI, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) i bankami rozwoju, by zapewnić spójność między mandatami każdej z tych instytucji, a z drugiej strony należy zacieśnić współpracę z Komisją, EBI oraz organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, by stworzyć większą synergię między funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi a instrumentami finansowymi i pożyczkami EBI, zmniejszyć obciążenia administracyjne, uprościć procedury, zwiększyć zdolności administracyjne, pobudzić rozwój terytorialny i spójność, a także poprawić widoczność funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz finansowania z EBI;
69. odnotowuje przygotowane przez EBI w lipcu 2017 r. sprawozdanie z oceny dotyczące pożyczek udzielanych przez pośredników w państwach AKP (region Afryki, Karaibów i Pacyfiku) ⁽⁶⁾; jest zaniepokojony widocznym brakiem kontroli nad funduszami zarządzanymi przez pośredników finansowych oraz trudnościami w śledzeniu korzyści wynikających z pożyczek; podkreśla w szczególności, że 30 % pożyczek udzielonych przez pośredników w latach 2015–2018 nie było powiązanych z konkretnymi wydatkami ⁽⁷⁾;
70. zauważa, że w najważniejszych procedurach i standardach należytej staranności banku zapisano zasady dotyczące praw człowieka; wzywa EBI, by podczas zbliżającego się przeglądu jego polityki dotyczącej norm społecznych i środowiskowych udoskonalili swoją strategię na rzecz praw człowieka, z uwzględnieniem ryzyka represji wobec obrońców praw człowieka, oraz by przestrzegał wymogu należytego informowania miejscowych społeczności i zasięgania ich opinii; jest zdania, że politykę tę należy realizować na podstawie oceny zagrożeń dla praw człowieka, a w szczególności że powinna ona obejmować metodykę unikania negatywnych skutków dla obrońców praw człowieka oraz odpowiednie mechanizmy reagowania w razie wystąpienia takich skutków, m.in. przez zagwarantowanie rzeczywistego prawa dostępu do informacji oraz wymóg przeprowadzenia prawdziwych konsultacji ex ante z ludnością tubylczą, na którą ma wpływ inwestycja; uważa, że strategia ta powinna też obejmować systematyczną ocenę zagrożeń dla praw człowieka, w tym ocenę ex ante, a także stałe monitorowanie na miejscu; wzywa, by EBI ujmował w zawieranych umowach klauzule umożliwiające zawieszenie wypłat w przypadku poważnych naruszeń praw człowieka lub norm środowiskowych i społecznych oraz by zapewniał łatwy, terminowy i skuteczny dostęp do mechanizmów składania skarg nawet dla społeczności z odległych obszarów i dla społeczności zmarginalizowanych;
71. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EBI zatrudnia już specjalistów w dziedzinie praw człowieka, oraz zaleca dalsze zatrudnianie specjalistów w tej dziedzinie z krajów partnerskich, by lepiej zrozumieć sytuację lokalną i monitorować wszelkie nadużycia;

⁽⁶⁾ EBI: „Ocena działalności kredytowej prowadzonej przez EBI z udziałem pośredników ze środków instrumentu inwestycyjnego dla AKP”, lipiec 2017 r.

⁽⁷⁾ Sprawozdanie: „Cachez ces fossiles que l'on ne saurait voir: 3 institutions financières publiques à l'épreuve de l'Accord de Paris” [Udawajmy, że nie widzimy paliw kopalnych: działania 3 publicznych instytucji finansowych w świetle porozumienia paryskiego], organizacje Les Amis de la Terre France, Oxfam France i Réseau Action Climat-France, lipiec 2019 r.

Piątek, 10 lipca 2020 r.

72. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie przez EBI i Japońską Agencję Współpracy Międzynarodowej (JICA) w dniu 26 września 2019 r. protokołu ustaleń, który umożliwi dalsze współfinansowanie i współinwestowanie w krajach rozwijających się; jest zdania, że ta współpraca wzmacnia ważne partnerstwo strategiczne między EBI i JICA, dotyczące wspierania w państwach trzecich projektów związanych z problemami o charakterze globalnym;

73. odnotowuje niedawne oświadczenia prezesa EBI Wenera Hoyera dotyczące skoncentrowania działań EBI na rozwoju; zauważa również, że EBI zaproponował utworzenie specjalnej jednostki zależnej skupiającej się na rozwoju – Europejskiego Banku Zrównoważonego Rozwoju; wzywa EBI do dialogu z Parlamentem na temat planowanego utworzenia podmiotu zależnego realizującego działania rozwojowe banku, zwłaszcza w związku z dyskusjami toczącymi się w Radzie po opublikowaniu sprawozdania grupy mędrców wysokiego szczebla ds. europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju;

74. wzywa EBI do stosowania najlepszych praktyk i rozszerzenia zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody na wszystkie zainteresowane społeczności w przypadku inwestycji dotyczących gruntów i zasobów naturalnych, a nie zwracania się wyłącznie do ludności tubylczej;

Zarządzanie, przejrzystość i odpowiedzialność

75. przypomina, że do wszystkich organów Unii powinny mieć zastosowanie takie same zasady odpowiedzialności i przejrzystości⁽⁸⁾; podkreśla, że zwiększonej roli gospodarczej grupy EBI, zwiększeniu jej zdolności inwestycyjnej i wykorzystywaniu budżetu UE do gwarantowania jej operacji muszą towarzyszyć większa przejrzystość, odpowiedzialność i rozliczalność w odniesieniu do operacji gospodarczych, wykorzystania budżetu UE jako gwarancji, dodatkowości operacji EBI i ewentualnych przyszłych planów utworzenia podmiotu zależnego EBI do spraw rozwoju; wzywa do przejrzystego podejmowania decyzji i ścisłej współpracy z instytucjami UE w celu zapewnienia spójności i wiarygodności wyznaczonych celów; przypomina, że polityka przejrzystości grupy EBI opiera się na założeniu ujawniania informacji, oraz przypomina EBI o obowiązkach prawnych wynikających z konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska w UE;

76. popiera zobowiązanie podjęte przez EBI w trzeciej strategii na rzecz różnorodności i włączenia społecznego, obejmującej lata 2018–2021, dotyczące zwiększenia do 2021 r. odsetka kobiet na wyższych stanowiskach kierowniczych do 50 %; wzywa EBI do zapewnienia osiągnięcia celu, jakim jest uzyskanie w ciągu najbliższych 12 miesięcy certyfikatu EDGE poświadczającego przeznaczanie części zysków na rzecz równości płci;

77. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgodnie z zaleceniami z niedawnych sprawozdań Parlamentu wprowadzono obowiązek ujawniania streszczeń z posiedzeń Komitetu Zarządzającego; podkreśla, że należy systematycznie podawać do wiadomości publicznej treść posiedzeń wszystkich organów zarządzających EBI, i apeluje o więcej przejrzystości w odniesieniu do posiedzeń Komitetu Zarządzającego i ich wyników;

78. zwraca się do EBI o ujawnianie, zgodnie z przepisami UE, wszystkich informacji o pożyczkach bezpośrednich zatwierdzanych przez Komitet Zarządzający, w tym o publikowanie w odniesieniu do każdego projektu opinii Komisji i opinii państwa członkowskiego, w którym dane przedsięwzięcie ma być realizowane, a na żądanie także arkuszy pomiaru wyników (ReM);

79. wzywa EBI, by przeprowadził w 2020 r. przegląd swojej polityki przejrzystości z myślą o terminowej publikacji obszerniejszych informacji o całej jego działalności finansowej, co pozwoli zapewnić zgodność jego polityki przejrzystości z zobowiązaniami społecznymi, klimatycznymi i środowiskowymi; podkreśla znaczenie spójności działań EBI z polityką UE;

80. apeluje do EBI o jeszcze większą przejrzystość oraz dostęp do informacji, zwłaszcza w odniesieniu do systemu udzielania zamówień i podwykonawstwa, do wyników dochodzeń wewnętrznych oraz do wyboru, monitorowania i oceny działań i programów;

81. wzywa EBI do zapewnienia najwyższego poziomu uczciwości jego pośredników finansowych oraz do objęcia udzielanych przez nich pożyczek takimi samymi wymogami przejrzystości, jakimi objęte są inne rodzaje pożyczek; apeluje do EBI, by zaprzestał współpracy z pośrednikami finansowymi, u których w przeszłości odnotowywano problemy dotyczące przejrzystości, nadużyć finansowych, korupcji, przestępczości zorganizowanej, prania pieniędzy lub przestrzegania praw człowieka; podkreśla, że wprowadzenie takich nowych wymogów nie powinno odbywać się ze szkodą dla dostępu MŚP do finansowania;

⁽⁸⁾ O czym w 2018 r. przypominał Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Piątek, 10 lipca 2020 r.

82. apeluje o zmianę przepisów regulujących obowiązki dochowania należytej staranności przez EBI, który powinien w szczególności wprowadzić bardziej rygorystyczne warunki w umowach z klientami, na przykład dotyczące nadużyć finansowych i korupcji;

83. apeluje do EBI, by zwiększył zaangażowanie zainteresowanych stron i usprawnił procesy konsultacji publicznych związane z projektami, które finansuje; zwraca się do EBI o lepsze nadzorowanie i monitorowanie poszczególnych etapów zaangażowania zainteresowanych stron oraz o zapewnienie projektodawcom solidnych zabezpieczeń za sprawą wiążących wymogów;

84. wzywa EBI do zwiększenia obowiązków w zakresie należytej staranności zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz do zapewnienia kompletnych ram regulacyjnych umożliwiających bankowi skuteczne zapobieganie udziałowi w nielegalnej działalności i zapewnienie odpowiedniego systemu sankcji w przypadku nieprzestrzegania prawa Unii;

85. oczekuje, że EBI dostosuje swoją politykę wewnętrzną, by uwzględnić nowe przepisy wprowadzone w celu zwalczania nie tylko oszustw podatkowych, ale również uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania, a także podkreśla znaczenie niezależności i wydajności jego działu ds. dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych; zachęca EBI do zacieśnienia współpracy z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i z organami krajowymi w celu zapobiegania nadużyciom finansowym i praniu pieniędzy oraz do zapewnienia informowania Prokuratury Europejskiej (EPPO) i zgłaszania właściwym organom wszelkich przypadków potencjalnych nadużyć finansowych; uważnie przygląda się działalności EBI; uważa, że EPPO powinna w przyszłości mieć uprawnienia do ścigania działalności przestępczej dotyczącej funduszy EBI w państwach członkowskich UE będących członkami EPPO; wzywa do przyznania odpowiednich środków finansowych na realizację tego nowego zadania;

86. wyraża poważne zaniepokojenie w związku z niedawnym artykułem⁽⁹⁾ dotyczącym audytu wewnętrznego EBI, w którym stwierdzono poważne niedociągnięcia w stosowaniu przez bank norm w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EBI zajmuje się tymi niedociągnięciami, i wzywa go do zakończenia prac w trybie priorytetowym do lipca 2020 r. oraz do przedstawienia Parlamentowi sprawozdania na temat konkretnych podjętych środków, w szczególności tych, które mają na celu wzmocnienie należytej staranności w stosunku do klientów EBI; wzywa EBI do przekazania Parlamentowi tego sprawozdania z audytu wewnętrznego oraz do opublikowania merytorycznego streszczenia sprawozdania z audytu oraz oceny konkretnych rozwiązań mających na celu wyeliminowanie tych niedociągnięć, udostępniając je szerszej opinii publicznej, tak aby ocenić postępy EBI w tych kwestiach; proponuje zatem, by grupa EBI zaktualizowała swoją politykę w zakresie informowania o nieprawidłowościach, tak by odzwierciedlała ona dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii⁽¹⁰⁾, która jest obecnie wdrażana przez państwa członkowskie;

87. zauważa, że EBI ma politykę zwalczania nadużyć finansowych i niezależną jednostkę badającą zarzuty dotyczące nadużyć finansowych zgłoszonych wewnątrz lub zewnątrz; wzywa EBI, by rozważył uaktualnienie swojej polityki w celu udoskonalenia ram zwalczania nadużyć finansowych oraz zapewnienia odpowiednich zasobów, zwłaszcza z uwagi na istotną rolę, jaką EBI odgrywa we wdrażaniu polityki UE, np. InvestEU i Europejskiego Zielonego Ładu; zauważa, że w polityce EBI dotyczącej zwalczania nadużyć finansowych przewidziano już sankcje i środki naprawcze, co pozwala na przykład na wstrzymanie wypłat, ubieganie się o zwrot środków oraz zawieszenie lub anulowanie projektów; wzywa EBI do zawieszania wypłat w przypadku poważnych uchybień w zarządzaniu lub w przypadku korupcji;

88. z zadowoleniem przyjmuje zmienioną politykę grupy EBI w stosunku do jurysdykcji o niskim poziomie regulacji, nieprzejrzystych i niechętnych współpracy⁽¹¹⁾; wzywa inne europejskie instytucje finansowe do stosowania takich samych standardów; oczekuje, że EBI przyjmie szczegółowe procedury operacyjne i środki należytej staranności w celu wdrożenia nowej polityki wobec jurysdykcji niechętnych współpracy; zauważa, że w odniesieniu do każdej operacji EBI publikuje na swojej stronie internetowej szczegółowe informacje na temat swoich klientów i sprawdza ich rzeczywistą własność, jeżeli przyznawane im pożyczki są gwarantowane z wykorzystaniem budżetu UE zgodnie z przepisami unijnymi; wzywa ponadto EBI, by na swojej stronie internetowej zamieścił linki do rejestrów państw członkowskich, gdzie można znaleźć informacje o rzeczywistej własności; przypomina o szczególnym znaczeniu zaostrożenia polityki dotyczącej jurysdykcji niechętnych do współpracy w świetle nowych i istniejących metod unikania opodatkowania – np. rozbieżności w kwalifikacji struktur hybrydowych, preferencyjnego traktowania praw własności intelektualnej czy korzystania z jurysdykcji podatkowych o niskim lub zerowym poziomie opodatkowania w celu przenoszenia zysków – zwłaszcza przez uzależnienie udzielania pożyczek bezpośrednich i pośrednich od publikowania danych podatkowych i księgowych w rozbiciu na poszczególne kraje; wzywa EBI do przedstawienia wykazu zaległych transakcji, zwłaszcza tych, które można powiązać z listą międzynarodowych rajów podatkowych; wzywa EBI, by w procedurze należytej staranności podatkowej w pełni wykorzystywał zestaw narzędzi przeciwdziałania unikaniu opodatkowania w przypadku projektów podatkowych na

⁽⁹⁾ <https://luxtimes.lu/european-union/40483-eib-under-scrutiny-for-failings-after-whistleblowing-complaints>

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17.

⁽¹¹⁾ EIB, „EIB Group Policy towards weakly regulated, non-transparent and non-cooperative jurisdictions and tax good governance”, March 2019

Piątek, 10 lipca 2020 r.

ryzyko oraz by w razie potrzeby stosował wymogi relokacji; odnotowuje zmienione przepisy grupy EBI dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz wzywa EBI do uaktualnienia jego polityki w świetle piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, a także do współpracy z odpowiednimi organami w celu zapewnienia odpowiednich sankcji za naruszanie prawa i rygorystycznych norm w odniesieniu do pośredników finansowych;

89. odnotowuje przegląd mechanizmu i procedur rozpatrywania skarg EBI w celu zapewnienia jego pełnej funkcjonalności z myślą o wykrywaniu ewentualnych naruszeń praw człowieka w projektach powiązanych z EBI i dochodzeniu roszczeń w takich przypadkach; zachęca EBI do zapewnienia niezależności i skuteczności tego mechanizmu; zachęca do wdrożenia zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich;

90. zwraca się do EBI o zacieśnienie współpracy z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich;

91. z zadowoleniem przyjmuje strategię grupy EBI na rzecz równouprawnienia płci oraz plan działania w sprawie równości płci i oczekuje na drugą fazę realizacji tego planu;

92. wzywa EBI do wspierania udziału kobiet i aktywnego promowania wyważonej reprezentacji płci, na wysokich stanowiskach;

93. wzywa Komisję, Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) i EBI do zwiększenia roli ETO przy okazji zbliżającego się odnowienia porozumienia trójstronnego regulującego zasady zaangażowania; wzywa do przyznania ETO uprawnień do kontrolowania wszystkich operacji EBI, w tym do oceny opłacalności jego działań inwestycyjnych i dodatkowości jego projektów, a także do ujawniania tych kontroli; wzywa również ETO do sporządzania zaleceń dotyczących wyników zewnętrznej działalności kredytowej EBI oraz dostosowania jej do polityki UE;

94. wzywa do zawarcia porozumienia międzyinstytucjonalnego między EBI a Parlamentem o poprawie dostępu do dokumentów i danych EBI;

95. apeluje o pilne rozszerzenie uprawnień Parlamentu w odniesieniu do określania strategii i polityki EBI, by zapewnić demokratyczną kontrolę nad inwestycjami, w tym możliwość zadawania EBI pytań wymagających odpowiedzi na piśmie, wprowadzoną już w przypadku EBC; wzywa grupę EBI do poprawy rozliczalności w tych kwestiach i sugeruje wprowadzenie kwartalnego dialogu z właściwymi komisjami Parlamentu, by zapewnić udział w strategii inwestycyjnej EBI oraz odpowiedni nadzór; podkreśla, że Parlament powinien mieć większą kontrolę nad decyzjami Rady Dyrektorów EBI, i zwraca uwagę, że Parlamentowi można by nadać status obserwatora na posiedzeniach Rady Dyrektorów w celu zapewnienia lepszej wymiany informacji; domaga się od Komisji większej przejrzystości w informowaniu Parlamentu o stanowisku zajmowanym przez nią w Radzie Dyrektorów EBI; wzywa do sporządzenia protokołu ustaleń między EBI a Parlamentem w celu poprawy dostępu do dokumentów i danych EBI dotyczących strategicznej orientacji i polityki finansowej na przyszłość, aby zagwarantować większą rozliczalność banku;

96. zwraca się do prezesa EBI o przedstawienie niniejszej rezolucji dyrektorom i gubernatorom EBI oraz wzywa do poddania jej pod dyskusję w Komitecie Zrządzającym;

o

o o

97. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
